

TuuliWatti Oy:n toimittama toimenpidepyyntö koskien Energiaviraston päätöksen 179/420/2015 täytäntöönpanoa

Asianosainen

TuuliWatti Oy

Vireilletulo

17.4.2020

Ratkaisu

Energiavirasto jättää vaatimuksen tutkimatta. Kysymyksessä on aikaisemmin ratkaistun asian täytäntöönpanoa koskeva vaatimus.

Selostus asiasta

TuuliWatti Oy (jatkossa TuuliWatti) on asiamiestensä kautta 17.4.2020 toimittanut Energiavirastolle asiakirjan, joka on otsikoitu aiheella "Tutkintapyyntö epäilyistä Energiaviraston päätöksen noudattamatta ja korjaavien toimenpiteiden toteuttamatta jättämisestä" Asia liittyy Energiaviraston 17.1.2020 Tornionlaakson Sähkö Oy:lle (jatkossa Tornionlaakson Sähkö tai TLS) antamaan päätökseen, jossa yhtiö on veloitettu osittain korjaamaan toimintansa sähkömarkkinalain mukaiseksi, sekä palauttamaan TuuliWattille liikaa perityn osuuden tältä peritystä liittymismaksusta sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (jäljempänä valvontalaki) (590/2013) 9 §:n mukaisesti.

Tutkintapyyntöksi otsikoidun asiakirjan mukaan TuuliWatti pyytää Energiavirastoa selvittämään, onko TLS jättänyt noudattamatta Energiaviraston päätöstä 179/420/2015, 17.1.2020 kun se ei ole toteuttanut eikä esittänyt Energiavirastolle kyseisen päätöksen mukaisia toimenpiteitä Energiaviraston antamassa kolmen kuukauden määräajassa. TuuliWatti pyytää, että TLS veloitetaan noudattamaan edellä mainittua Energiaviraston päätöstä ja toteuttamaan korjaavat toimenpiteet välittömästi. TLS ei ole ollut yhteydessä TuuliWattiin korjaavien toimenpiteiden osalta. TuuliWatti vaatii TLS:n palauttamaan kapasiteettivarausmaksun ja teknisesti perusteettomina rakenteina perityt kustannukset. Lisäksi TuuliWatti katsoo, että yhtiötä tulee kuulla TLS:n ratkaisuehdotuksista.

Energiaviraston vastaus

Energiavirasto on 20.5.2020 vastannut sähköpostitse toimitetulla asiakirjalla TuuliWatille, että virasto on tutkinut asian ja todennut, että TuuliWatin toimenpidepyynnössä ei ole kysymys valvontalain 29 §:ssä tarkoitettusta tutkintapyyntöstä, vaan kysymys on Energiaviraston 17.1.2020 antamaan päätökseen liittyvästä täytäntöönpanovaatimuksesta. Toimenpidepyynnössä esitetään vaatimuksia kyseisen päätöksen korjaavien toimenpiteiden suorittamisesta. Energiavirasto on todennut, asiaa tulee arvioida toimenpidepyynnön sisällön eikä sen otsikoinnin kautta. Virasto on todennut, että vireillä olevaa asiaa ei käsitellä Energiavirastossa uudelleen eikä TuuliWatin toimittama toimenpidepyyntö näin ollen aiheuta toimenpiteitä. Energiavirasto on todennut, että asianosainen asian 179/420/2015 korjaavien toimenpiteiden osalta on Tornionlaakson Sähkö Oy. Lisäksi asia 179/420/2015 on korjaavien toimenpiteiden osalta kesken ja osittain päätös on vailla lainvoimaa. Virasto on myös ohjeistanut, että viraston toiminnan lainmukaisuuden valvonnasta vastaa valtioneuvoston oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies.

Energiavirasto on lisäksi todennut, että TuuliWatilla on myös mahdollisuus saada Energiavirastolta asiassa päätös. Mikäli TuuliWatti haluaa asiassa päätöksen, jossa asiakirjan sisältö toistetaan, tulee tästä antaa kirjallinen ilmoitus 29.5.2020 mennessä Energiaviraston kirjaamoon. TuuliWatti ei antanut yllä mainittua ilmoitusta määräaikaan mennessä.

TuuliWatti Oy:n vastaus

TuuliWatti Oy on kuitenkin 12.6.2020 asiamiehensä lähettämällä sähköpostiviestillä vastannut Energiavirastolle asiassa ja esittänyt vaatimuksen pääasian täytäntöönpanosta. TuuliWatti esittää näkemyksensä edelleen, että kyse on uudesta tutkintapyyntöstä. Kyseinen tutkintapyyntö koskee Energiaviraston päätöksen dnro 179/420/2015 mukaisten velvoitteiden noudattamista. TLS ei ole toiminut sille asetettujen velvoitteiden mukaisesti, kun se ei ole palauttanut ylimääräistä kapasiteettivarausmaksua päätöksen mukaisessa määräajassa. Kapasiteettivarausmaksu tulee palauttaa jo nyt, sillä päätös on sen osalta lainvoimainen. Lisäksi TLS:n valitus koskee vain pientä osaa korjaavista toimenpiteistä. Muutosta on haettu siltä osin, kun ne koskevat kahta Statcom-laitetta ja alihintaan lunastettuja kiristyspylvästä sekä toista erotinta ja katkaisijaa. Muilta osin viraston asettamat korjaavat toimenpiteet on lainvoimaisesti ratkaistu. Kahden Statcom-laitteen osalta korvauksen määrittely voidaan jättää myöhemmäksi, mutta sillä ei ole merkitystä muihin Energiaviraston päätöksessä toteutettavaksi vaadittuihin teknisiin vaatimuksiin. Vastaavasti lunastushinnan määrittelyllä ja sillä onko sitä tapahtunut ei ole merkitystä Energiaviraston vaatimille teknisille muutoksille. Kaikki muut tekniset vaatimukset ja niistä aiheutuvien ylihintojen palautukset ovat lainvoimaisia jo nyt ja ne olisi pitänyt Energiaviraston päätöksen mukaisesti jo toteuttaa.

TuuliWatti toistaa näkemyksensä asianosaisuudestaan asiassa ja lopuksi TuuliWatti vaatii, että Energiavirasto ryhtyy toimenpiteisiin omien lainvoimaisten ratkaisujensa täytäntöönpanemiseksi.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Suomen perustuslaki (731/1999)

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Hallintolaki (434/2003)

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Hallintolain 11 §:n mukaan hallintoasiassa asianosainen on se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee.

Hallintolain 34 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana.

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §:n mukaan valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta.

Valittamalla ei saa hakea muutosta päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei myöskään saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.

Laki Energiavirastosta (870/2013)

Energiavirastosta annetun lain 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan virasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu sähkömarkkinalaissa ja 3 kohdan mukaan sähkö- ja maakaasumarkkinoissa annetussa laissa.

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

Sähkömarkkinalain 106 §:n 2 momentin mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten

määräysten noudattamista sekä tämän lain nojalla annettujen lupapäätösten noudattamista. Valvonnasta säädetään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013)

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (Valvontalaki) 9 §:n mukaan, jos joku rikkoo tai laiminlyö 2 §:ssä tarkoitettussa kansallisessa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä velvoitteitaan, Energiamarkkinaviraston (nykyisin Energiavirasto) on velvoitettava hänet korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata.

Valvontalain 29 §:n mukaan Energiaviraston on käsiteltävä sille osoitetut verkonhaltijoita sekä maakaasun varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijoita koskevat tutkintapyynnot kahden kuukauden kuluessa tutkintapyynnön vastaanottamisesta. Energiamarkkinavirasto voi pidentää käsittelylle asetettua määräaikaa enintään kahdella kuukaudella, jos tutkintapyynnön käsittely edellyttää lisätietojen hankkimista. Tämän jälkeen tutkintapyynnön käsittelyaikaa voidaan pidentää tutkintapyynnön tekijän suostumuksella.

Perustelut

Energiaviraston toimivalta

Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n mukaan virasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu sähkömarkkinalaissa (588/2013) ja sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013). Sähkömarkkinalain 106 §:n 2 momentin mukaan viraston tehtävänä on valvoa sähkömarkkinalain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista.

Viraston valvonta kohdistuu sähkömarkkinoiden osapuolten toiminnan lainmukaisuuden valvontaan yleisellä tasolla. Virasto voi siten tutkia sähköyhtiöiden menettelyä vain siltä osin, kuin kysymys on sähkömarkkinalaissa, valvontalaissa tai niiden nojalla annetuissa säädöksissä säädetyistä tai määräyksissä määrätyistä asioista. Energiavirasto voi velvoittaa verkonhaltijan korjaamaan menettelyn vastaisuudessa sähkömarkkinalain mukaiseksi.

TuuliWatin toimenpidepyyntö

TuuliWatti on edellä kuvatulla tavalla toimittanut Energiavirastolle tutkintapyynnönksi otsikoimansa toimenpidepyynnön. Energiavirasto on tutkinut asian ja todennut, että TuuliWatin toimenpidepyynnössä ei ole kysymys valvontalain 29 §:ssä tarkoitettusta tutkintapyynnöstä, vaan kysymys on Energiaviraston 17.1.2020 antamaan päätökseen liittyvästä täytäntöönpanovaatimuksesta. Asiassa on kirjallisesti vastattu TuuliWatille 20.5.2020.

Virasto toteaa, että TuuliWatin toimenpidepyynnössä esitetään vaatimuksia yllä mainitun päätöksen korjaavien toimenpiteiden suorittamisesta. Energiavirasto toteaa myös, että asiaa tulee arvioida toimenpidepyynnön sisällön eikä sen otsikoinnin kautta. Virasto toteaa lisäksi, että Tornionlaakson Sähköltä edellytetyt

korjaavat toimenpiteet ovat kesken, jonka johdosta asiaa ei käsitellä uudelleen TuuliWatin nyt tekemän toimenpidepyynnön johdosta.

Asian 179/420/2015 täytäntöönpanokelpoisuus

Valvontalain 38 §:n mukaan Energiamarkkinaviraston tämän lain nojalla antamaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei Energiavirasto päätöksessään toisin määrää. Päätöstä, joka koskee virheellisesti perityn maksun palauttamista yksittäiselle asiakkaalle, tai päätöstä, joka koskee uhkasakon maksettavaksi tuomitsemista, ei kuitenkaan saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen. Jollei tässä laissa erikseen toisin säädetä, on muutoksenhakutuomioistuimella lisäksi oikeus antaa määräyksiä päätösten täytäntöönpanosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tornionlaakson Sähkö on 11.2.2020 valittanut markkinaoikeuteen Energiaviraston 17.1.2020 antamasta päätöksestä siltä osin, kun päätöksessä on velvoitettu yhtiö palauttamaan TuuliWatile virheellisesti perittyä liittymismaksua sekä siltä osin, kuin päätös koskee maksun määräytymisperusteita. Näin ollen Energiavirasto toteaa, että asiassa tulee sovellettavaksi valvontalain 38 §, jolloin maksujen palauttamista TuuliWatile siltä osin, kun ne koskevat muuta kuin mahdollisesti liikaa perittyä kapasiteettivarausmaksua, ei voida panna täytäntöön ennen lainvoimaista päätöstä. Kapasiteettivarausmaksun palauttamisen osalta, jonka osalta viraston päätös on lainvoimainen, Tornionlaakson Sähkö on esittänyt asiassa korjaavia toimenpiteitä viraston 17.1.2020 päätöksessä antamassa aikataulussa, mutta asian käsittely on virastossa kesken.

Energiavirasto toteaa kapasiteettivarausmaksun osalta, että liikaa peritty osuus kapasiteettivarausmaksusta on palautuskelpoinen, kun kapasiteettivarausmaksun määrittäminen on todettu sähkömarkkinalain ja liittämistä koskevien Energiaviraston hinnoitteluperiaatteiden mukaiseksi. Tällöin selviää myös palautuksen tarkka rahamäärä. Tässä vaiheessa kapasiteettivarausmaksun määrittäminen ja sitä kautta palautettavan maksun suuruuden määrittäminen on kesken. Virasto on todennut vastauksessaan TuuliWatile, että korjaavia toimenpiteitä voidaan joutua selvittämään useaan otteeseen, ennen kuin virasto hyväksyy ne sähkömarkkinalain mukaisiksi erillisellä päätöksellä. Korjaavia toimenpiteitä voidaan tehdä myös osissa. Virasto huomauttaa, että sähkömarkkinalainsäädännössä ei ole asetettu menettelysäännöksiä korjaavien toimenpiteiden suorittamiselle. Virasto toteaa, että Tornionlaakson Sähkö on toiminut viraston päätöksessä asetetun aikarajan puitteissa, mutta virasto ei ole hyväksynyt korjaavia toimenpiteitä.

Tornionlaakson Sähkö on edellä mainitulla tavalla valittanut Energiaviraston 17.1.2020 antamasta päätöksestä markkinaoikeuteen 11.2.2020. Valitus koskee velvoitteita, jotka Energiavirasto on asettanut päätöksessään seuraavasti:

- 1) korjaavien toimenpiteiden kohtaan 5: *Liittymien palveluperiaatteet ja liittymishinnoittelu, sekä liittymiselle asetetut tekniset vaatimukset*

Valituksenalaisen päätöksen korjaavien toimenpiteiden kohdan 5 mukaan Tornionlaakson Sähkö Oy:n tulee korjata liittymien palveluperiaatteitaan ja liittymishinnoitteluaan sekä liittymiselle asetettuja teknisiä vaatimuksia ottaen huomioon seuraavat lähtökohdat:

- Teknisiin vaatimuksiin ja sitä kautta liittymien hinnoitteluun ei tule sisällyttää verkonhaltijan vastuulle kuuluvia, toimitusvarmuutta parantavia ja verkon kehittämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia tai muutoin liittämisen kannalta perusteettomia ja tarpeettomia investointeja. Liittyjältä ei voida näin ollen vaatia verkkotoimintaan kuuluvan sähköverkon rakentamista tai rakennuttamista.
- Verkonhaltija ei voi siirtää verkonhaltijan vastuulle kuuluvia verkonrakennustöitä liittyjälle. Verkonhaltijan tulee itse rakennuttaa verkkotoimintaan kuuluva verkkonsa. Verkonhaltijalla on kuitenkin mahdollisuus hankkia verkonrakennuspalveluita myös liittyjältä samoin periaattein kuin muiltakin verkostourakoitsijoilta, jos liittyjä tarjoutuu suorittamaan rakennustyöt, jolloin verkonhaltija suorittaa rakennuttajana toimivalle liittyjälle tämän pyytämän korvauksen verkonrakennustyöstä samalla tavalla kuin ulkopuoliselle rakennuttajalle.
- Liittymisen hinnoitteluperiaatteet ja hinnoittelu sekä liittymiselle asetetut tekniset vaatimukset tulee määrittää siten, että aiheutuneista liittymiskustannuksista liittyjän vastuulle jäävät vain liittymän toteuttamisen kannalta tarpeelliset rakenteet, kun liittymä toteutetaan liittyjän kannalta edullisimmalla tavalla, huomioiden kuitenkin liittymiselle asetetut tosiasialliset tekniset reunaehdot.
- Liittyminen suurjännitteiseen jakeluverkkoon tulee pyrkiä suunnittelemaan siten, että liittyjä voi omalla, tekniset vaatimukset täyttävällä erotinkatkaisijallaan liittyä suoraan verkonhaltijan johtoon, jolloin liittymän kannalta mahdolliset tarpeelliset suoja- tai erotinlaitteet tai muut liittymän kannalta tarpeelliset osat ovat osa liittyjän liittymisjohtoa ja siten liittyjän vastuulla. Liittymismaksu muodostuu silloin pääasiassa vain kapasiteettivarausmaksusta. Mikäli verkonhaltija kuitenkin päättää tehdä samassa yhteydessä toimitusvarmuustason nostamiseksi tai muusta verkonhaltijan tarpeesta liityntäpisteeseen kytkinlaitoksen, ei kytkinlaitoksesta aiheutuvia kustannuksia tule kohdistaa liittyjälle tai sisällyttää liittymismaksuun. Liityttäessä verkonhaltijan kytkinlaitokselle verkonhaltija voi sisällyttää liittymismaksuun liityntäkentän kustannukset, koska liityntäkenttä on tarpeellinen liittämisen johdosta.

2) Korjaavien toimenpiteiden kohtaan 6: *TuuliWattilta vaaditut tekniset ratkaisut ja liittymishinta sekä virheellisesti perityn liittymismaksun palauttaminen*

Valituksenalaisen päätöksen korjaavien toimenpiteiden kohdassa 6 Energiavirasto toteaa, että TuuliWattia koskevassa asiassa valituksenalaisen päätöksen perusteluissa olevalla tavalla on osoitettu, että TuuliWatti Oy:ltä vaaditut tekniset ratkaisut liittymiselle ovat suurelta osin edellä mainittuja liittyjältä vaadittuja, mutta tosiasiallisesti sähköverkkotoimintaan ja sähköverkon kehittämiseen kuuluvia verkonrakennustoimenpiteitä. Tosiasiallisesti näissä toimenpiteissä on kyse liittämisestä perittävästä kustannuksesta, vaikka Tornionlaakson Sähkö Oy ei ole perinyt näitä liittymismaksussa, vaan edellyttänyt TuuliWatti Oy:n rakentavan kyseiset verkon rakenteet ja vastaamaan näiden

rakennuskustannuksista. Näin ollen Energiavirasto on valituksenalaisessa päätöksessään todennut, että

- Tornionlaakson Sähkö Oy:n tulee korjata toimintansa siten, että TuuliWatti Oy:n liittymispiste määritellään uudelleen huomioiden, että liittämisen kannalta tarpeellista on ollut vain yhden katkaisijakentän rakentaminen kytkinlaitokseen. Muita tehtyjä kytkinlaitoksen rakenteita on kyetty perustelemaan tosiasiallisesti vain verkonhaltijan omilla tarpeilla tai toimitusvarmuuden parantamisella.
- Edellä esitettyyn nähden Energiavirasto katsoo, että verkkotoimintaa palveleva kytkinlaitos tulisi olla kokonaisuudessaan Tornionlaakson Sähkö Oy:n hallinnassa siten, että liittymispiste määritetään kytkinlaitoksen katkaisijakentän lähtöön. Kytkinlaitos voidaan näin ollen ilmoittaa verkonhaltijan verkkopääomaan. Tähän liittyen sähkömarkkinalain vastainen tilanne, jossa liittyjän laitteiston kautta siirretään sähköä verkonhaltijan asiakkaille ja liittyjä käytännössä harjoittaa verkkotoimintaa, tulee purkaa.
- Energiavirasto katsoo, että liittymismaksu tulisi muodostaa liittämisen kannalta tarpeellisista laajennuskustannuksista ja oikein määritellystä kapasiteettivarausmaksusta. Tarpeelliset kustannukset oikein määritellyssä liittymismaksussa TuuliWattille olisi yksi katkaisijakenttä erotin ja suojauslaitteineen Energiaviraston yksikköhinnoina laskien sekä oikein määritetty kapasiteettivarausmaksu, kun otetaan huomioon, että muut tapauksessa vaaditut rakenteet ovat tosiasiallisesti perusteettomia liittymän kannalta, ja niiden tulisi jäädä verkonhaltijan vastuulle tavanomaiseen tapaan jakelu- ja siirtomaksuilla rahoitettavaksi. Katkaisijakentästä tai katkaisijakentistä lähtevät liittymisjohdon kustannukset ovat kuitenkin kokonaisuudessaan liittyjän vastuulla.
- Tornionlaakson Sähkön tulee siten valvontalain 9 §:n perusteella palauttaa edellä esitetty huomioiden liikaa perittynä liittymismaksuna TuuliWattille ne kustannukset, jotka ovat aiheutuneet perusteettomista verkonhaltijan vastuulle kuuluvista rakenteista, ottaen huomioon liittyjälle jo maksetut hyvitykset.

Edellä esitettyyn nähden valitus ei koske ainoastaan kahta Statcom-laitetta ja alihintaan lunastettuja kiristyspylvästä sekä toista erotinta ja katkaisijaa, kuten TuuliWatti esittää. Viraston näkemyksen mukaan TuuliWatin näkemys siitä, että kaikki muut tekniset vaatimukset ja niistä aiheutuvien ylihintojen palautukset ovat lainvoimaisia jo nyt ja ne olisi pitänyt Energiaviraston päätöksen mukaisesti jo toteuttaa, on virheellinen edellä esitettyyn nähden.

Selvyyden vuoksi Energiavirasto toteaa, että lainvoimaisia kohtia Energiaviraston 17.1.2020 antamasta päätöksestä ovat korjaavien toimenpiteiden osalta ovat kohdat 1, 2, 3, 4 ja 7.

Kohta 1, joka velvoittaa soveltamaan vahvistettuja ehtoja, ja kieltää sopimasta ehdoista ja hinnoista erikseen. Tämän yleisluontoisen velvoitteen yhtiö on jo itse

korjannut vahvistuttaessaan suurjännitteisen jakeluverkon ehdot eikä viraston tiedossa ole, että ehdoista tai hinnoista sovittaisi enää erikseen.

Lainvoimaisen kohdan 2) mukaan Tornionlaakson Sähkön tulee määrittää tuotannon liittämistä koskevat kohtuulliset tekniset vaatimukset ja laatia liittymishinnasto ja toimittaa ne Energiavirastolle sekä julkaista ne. Viraston näkemyksen mukaan tämä liittyy valituksenalaisiin kohtiin, joita käytännössä ei voida toteuttaa, ennen kuin valituksenalainen päätöksen kohta 5) on lainvoimaisesti ratkaistu, sekä kapasiteettivarausmaksun määrittämiseen, joka voidaan hyväksyä, kun kapasiteettivarausmaksun suuruus ja määrittämistapa on edellä kuvatulla tavalla laadittu siten, että virasto voi sen hyväksyä.

Kohdat 3) ja 4) liittyvät edellä kuvatulla tavalla kapasiteettivarausmaksun määrittämiseen, josta kuten edellä on todettu, on virastolle toimitettu korjaavia toimenpiteitä, mutta jotka ovat edellä mainitulla tavalla viraston käsittelyssä kesken.

Korjaavien toimenpiteiden kohta 7) on myös riippuvainen sekä kapasiteettivarausmaksun määrittämisestä, että päätöksen valituksenalaisista kohdista.

Edellä esitettyyn nähden korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen on riippuvainen kapasiteettivarausmaksun määrittämisestä, joka on viraston käsittelyssä ja muilta osin viraston päätöksen lainvoimaisuudesta.

Asianosaisuudesta ja valitusoikeudesta

Koska korjaavat toimenpiteet liittyvät pääasiasratkaisuun, on asianosainen korjaavia toimenpiteitä koskien verkonhaltija, jolle korjaavat toimenpiteet on asetettu ja jonka toimintaan korjaavat toimenpiteet kohdistuvat valvontalain 9 §:n perustella. Se, että TuuliWatti tulee taloudellisesti hyötymään korjaavista toimenpiteistä, ei sinällään tuo TuuliWatille asiassa asianosaisasemaa. Kuten edellä on todettu, kysymys on tässä tapauksessa viraston päätöksen täytäntöönpanovaatimuksesta. Myöskään asianosaisuutta ei ole syytä arvioida korjaavien toimenpiteiden osalta toisin. Virasto viittaa tältä osin TuuliWatille annettuun asianosaisuutta koskevaan päätökseen asiassa 179/420/2015 on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä 1351/429/2016. TuuliWatilla oli valitusoikeus kyseisessä asianosaisuusasiassa, mutta TuuliWatti on tyytynyt viraston ratkaisuun.

Koska korjaavien toimenpiteiden osalta kysymys on edellä kuvatulla tavalla saman asian täytäntöönpanovaatimuksesta, on siinä asiassa asianosainen Tornionlaakson Sähkö. Energiavirasto toteaa, että virasto voi kuulla TuuliWattia tai pyytää myös TuuliWatilta selvitystä korjaavista toimenpiteistä harkintansa mukaan, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi asian selvittämisessä. Virasto huomauttaa tässä yhteydessä, että verkonhaltijan korjaavat toimenpiteet koskevat kaikkia verkonhaltijan asiakkaita. Sillä ei ole merkitystä, onko korjaavista toimenpiteistä hyötyviä asiakkaita yksi vai useita.

Tämä päätös on annettu, koska TuuliWatti on esittänyt vaatimuksia Energiavirastolle. Sillä seikalla, ettei TuuliWatti ole viraston ohjeistuksen mukaisesti pyytänyt asiasta päätöstä viraston vastauksessa annetussa määräajassa, ei ole merkitystä asiassa. Virastolla on harkintavalta siitä millä tavalla asia virastossa käsitellään. Tässä tapauksessa, kun TuuliWatti on edelleen viraston ohjeistuksen jälkeen esittänyt vaatimuksia virastolle, virasto katsoo, että TuuliWatin oikeusturvan

toteutumiseksi ja hyvän hallintotavan mukaisesti on perusteltua antaa TuuliWatille asiassa valituskelpoinen päätös. Virasto toteaa, että hallintolain 11 §:n huomioiden tämä päätös, jossa asia jätetään tutkimatta, koskee luonnollisesti TuuliWatin oikeutta tai etua, jolloin asianosainen asiassa on TuuliWatti.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019, jäljempänä HOL) 6 §:n mukaan valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta. Säännöksen 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Lain esitöiden mukaan (HE 29/2018 vp, s. 73-74) mukaan hallintopäätöksen valituskelpoisuuden arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti siihen, sisältääkö päätös ratkaisun, jolla on välitön vaikutus jonkun oikeuteen, velvollisuuteen tai oikeudellisesti määriteltyyn etuun. Valituskelpoisuutta koskeviin rajanvetoihin vaikuttavat perusoikeussäännökset, kansainväliset ihmisoikeussopimukset sekä EU-oikeuden vaatimukset pääsystä tuomioistuimeen.

Pykälän 2 momentin mukaan valituskelpoisia eivät olisi päätökset, jotka koskevat vain hallintoasian valmistelua tai päätöksen täytäntöönpanoa. Tarkoituksena on rajata valituskelpoisuuden ulkopuolelle esimerkiksi päätökset, jotka koskevat täytäntöönpanoon liittyviä teknisiä toimenpiteitä (ks. esim. KHO 2008 taltio 3310, jossa A vaati veronpalautuksensa maksamista velkojalleen). Sen sijaan täytäntöönpanoon liittyvät itsenäiset hallintopäätökset, kuten uhkasakkoa tai muuta hallinnollista pakkokeinoa koskevat päätökset, olisivat valituskelpoisia.

Edellä todetulla tavalla virasto katsoo, että TuuliWatin toimenpidepyynnössä on kyse täytäntöönpanovaatimuksesta asiassa, jossa asianosainen on Tornionlaakson Sähkö. Koska tässä asiassa on kuitenkin kysymys edellä mainitulla tavalla TuuliWatin oikeudesta saada asiansa käsitellyksi, virasto viittaa edellä mainittuihin HOL 6 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin ja katsoo, että nyt kysymyksessä olevan päätöksen tulee olla TuuliWatille valituskelpoinen, vaikka kysymys sisällöllisesti on viraston aiemmin antaman päätöksen täytäntöönpanosta.

TuuliWatti voi siten halutessaan saattaa tässä päätöksessä annetun viraston näkemyksen tuomioistuimen arvioitavaksi.

Sovelletut säännökset

Suomen perustuslaki (731/1999) 21 §

Hallintolaki (434/2003) 8 §, 11 § 34 § 2 mom. 1 kohta

Laki Energiavirastosta (870/2013) 1 §

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 106 § 2 mom.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 9 §, 29 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 6 § 1 mom.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä.

Jakelu TuuliWatti Oy

Tiedoksi Tornionlaakson Sähkö Oy

Maksutta